

Rusko se chystá zacílit na Achillovu patu západních ekonomik na dně oceánu

J jamestown.org/program/russia-looks-to-target-achilles-heel-of-western-economies-on-ocean-floor

Andrii Ryzhenko

Shrnutí:

- Západní představitelé vyjádřili obavy ze zvýšené ruské námořní a sabotážní aktivity, která by se mohla potenciálně zaměřit na globální podvodní kabelovou síť životně důležitou pro mezinárodní komunikaci, finanční transakce a obchod.
- Specializovaná ruská jednotka, Hlavní ředitelství pro hlubinný výzkum (GUGI), vlastní významnou flotilu schopnou hlubinných operací, včetně kabelových sabotáží. V posledních měsících bylo hlášeno, že plavidla z této flotily číhají poblíž kritických kabelů.
- Moskva může použít hrozbu sabotáže podvodních kabelů jako způsob, jak bojovat proti západním sankcím a získat vliv na země, které Ukrajině poskytují bezpečnostní pomoc.

10. září Nils Andreas Stensoenes, šéf norské zpravodajské služby, prohlásil, že věří, že Rusko pravděpodobně provede další sabotážní operace proti evropské energetické infrastruktuře, protože úroveň rizika se změnila, jak se ruská válka na Ukrajině prodlužuje a Západ nadále pomáhá Ukrajině ([Evropeyskaya Pravda](#) , 11. září). Za poslední rok se rozšířily zprávy o tom, že Ruská federace spolu se zvyšující se vojenskou přítomností provádí intenzivní výzkum podvodní infrastruktury Atlantského oceánu, což může potenciálně představovat hrozbu pro globální síť kabelů, kterými prochází téměř veškerý internet a finanční dopravní toky. Jednoduše řečeno, tento komplex podvodních kabelů zajišťuje globální konektivitu. Jakékoli významné poškození této sítě by ohrozilo globální obchod, vojenskou připravenost, logistiku a internetové připojení. Podle různých odhadů se každý den po celém světě uskuteční finanční

transakce, obchodní platby a obchodní operace v hodnotě přes 10 bilionů dolarů. Více než 95 procent celosvětové komunikace se provádí prostřednictvím sítě přibližně 500 kabelů položených napříč světovými oceány ([TSN.ua](#) , 22. února). Potenciální hrozba vycházející z Moskvy znepokojuje západní vojenské a politické vedení, které je vysoce závislé na odolnosti těchto komunikačních linek.

Ochrana podvodních kabelů je taktickou misí Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO) se strategickými důsledky pro fungování národních ekonomik a bezpečnostních aparátů jejích členů. V posledních letech spojenci NATO identifikovali několik případů podezřelých aktivit kolem podvodní infrastruktury (viz [EDM](#) , 4. října 2022). V dubnu viceadmirál Didier Maletre, zástupce velitele spojeneckého námořního velitelství NATO, prohlásil: „Rusové pod mořem rozvinuli spoustu hybridních válek, aby narušili evropskou ekonomiku, a to prostřednictvím kabelů, internetových kabelů, potrubí“ ([Unian.net](#) , 24. dubna). Kromě toho rostou obavy, že Rusko se může zaměřit na podvodní kabely a další kritickou infrastrukturu, aby narušilo život na Západě a získalo vliv na země poskytující bezpečnostní pomoc Ukrajině.

Speciální vojenská jednotka na Hlavním ředitelství pro hlubinný výzkum ministerstva obrany (GUGI) je primárním nástrojem Kremlu pro provádění takových sabotážních operací. GUGI má významnou flotilu povrchových oceánografických plavidel, ponorek a námořních ponorek, včetně těch s jadernými motory. Mise prováděné hlubokomořskými ponorkami jsou většinou utajované ([Topwar.ru](#) , 15. května 2020). Hlavní základna GUGI se nachází na poloostrově Kola v zálivu Olenya, který je pokrytý sítí zábran a senzorů. V oblasti byly také instalovány mořské miny. Jak lodě GUGI, tak ponorky mohou lokalizovat a zničit podvodní kabely pomocí hlubinných potápěčů nebo operujících na dálku ([The Barents Observer](#) , 15.

června 2023). Hypoteticky jsou všechny podvodní kabely v hloubkách od několika desítek do 6 000 metrů (~6 560 yardů) v dosahu sabotážních jednotek GUGI.

Ruské vedení klade velký důraz na GUGI a pokračuje ve financování této jednotky během nákladné války proti Ukrajině. 30. srpna 2023 se v Kaliningradu konala slavnostní akce k předání plavidla *Evgeny Gorigledzhan* – průzkumného plavidla přestavěného z mořského remorkéru MB-305 projektu B-92, postaveného v Polsku v roce 1983 – pro potřeby GUGI. . V současné době se v Baltské loděnici staví plavidlo pro projekt „Almaz“ 2010. Toto plavidlo je ve výstavbě od roku 2016 a jeho dodání je plánováno na konec roku 2024. Všechna plavidla GUGI jsou vybavena hlubinnými pilotovanými i bezpilotními autonomními podvodními vozidly typu Rus a Consul, které jsou stavěny pro ruské námořnictvo a může zkoumat a klasifikovat objekty mořského dna (Flotprom.ru , 24. dubna).

Na moři mohou *Yantar* a další plavidla GUGI deaktivovat své automatické identifikační systémy (AIS), pobřežní sledovací systém krátkého dosahu, což ztěžuje sledování jejich pohybu ([The Barents Observer](http://TheBarentsObserver) , 15. června 2023). Zpravodajské úkoly plavidel souvisí s jejich častým výskytem a dlouhodobým provozem v oblastech, kudy procházejí podvodní kabely. V říjnu 2016 asi tři dny zůstal *Yantar* nehybný v bodě poblíž Latakie v Sýrii, kde vede turecký podvodní komunikační kabel Turtcyos-2. Kabel spojuje tureckou provincii Hatay s neuznanou tureckou republikou Severní Kypr. Poté se *Yantar* přesunul na jih k pobřeží Libanonu, kde se „vznesl“ poblíž libanonského Tripolisu v bodě nad libanonskou pobočkou mezinárodního podvodního komunikačního kabelu Indie – Střední východ – Západní Evropa (IMEWE) (Bmpd.livejournal.com , 12. října 2016). Po pozorování *Yantar*u západní média široce diskutovala o jeho schopnosti zachytit a dokonce přestříhnout takové kabely. V srpnu 2021 byl *Yantar* spatřen u pobřeží Irska, ve výlučné

ekonomické zóně země, podél tras podvodních kabelů. V důsledku této návštěvy irské námořnictvo rozmístilo své pohotovostní síly na moři (Antikor.com.ua , 23. srpna 2021).

V posledních letech GUGI prokázala rostoucí zájem o Baltské a Severní moře. Oceánografické výzkumné plavidlo *Evgeny Gorigledzhan* je v regionu častým hostem. V říjnu 2023 Jan Swillens, šéf nizozemské vojenské zpravodajské a bezpečnostní služby, prohlásil: „Rusko má rozsáhlý program zaměřený na sabotáž pobřežních větrných elektráren, plynovodů a kabelů“ (Ghall.com.ua , 22. října 2023) . Dříve, v roce 2021, zmizel na dně Norského moře v hloubce 2,5 km (1,55 mil) kabel o délce 4 kilometry (2,5 mil) a o hmotnosti 10 tun. Kabel propojil pobřežní monitorovací stanice se sonarem a podvodními senzory, které pozorují ruské ponorky a lodě opouštějící poloostrov Kola. Proto se může stát cílem sabotáže, i když vyšetřování tohoto případu stále probíhá (Cczy.livejournal.com , 16. listopadu 2021).

Podobné průzkumné a sabotážní operace mohou provádět také ruské hlubokomořské miniponorky, které rovněž sídlí na základně GUGI v zálivu Olenya. Tyto miniponorky mají schopnost dodávky neomezeného dosahu na palubu dvou upravených strategických jaderných ponorek. Mají také schopnost sestoupit do hluboce uložených částí kabelů a narušit jejich provoz, buď jejich zničením, nebo připojením k nim za účelem manipulace s daty. Jedním z takových plavidel je *Losharik* (AS-12). Na konci září 2012 strávila tato ponorka 20 dní shromažďováním vzorků půdy a hornin v hloubkách 2 500–3 000 metrů (~2 834–3 280 yardů), aby posílila pozici Ruska v OSN, pokud jde o požadavek na rozšíření jeho výhradní ekonomické zóny v Arktidě. Během podvodního výzkumu v Motovském zálivu v roce 2019 došlo k požáru přístroje, který měl za následek smrt všech 14 důstojníků na palubě. Kreml nahlásil tento incident jako „informace patřící do kategorie státních tajemství“, což naznačuje, že pravděpodobně prováděl pochybný výzkum ([New Voice](http://NewVoice) , 3. července 2019).

Nedávno, v červnu 2023, zástupce vedoucího ruské rady bezpečnosti Dmitrij Medveděv otevřeně potvrdil možnost podvodní hrozby na svém kanálu Telegram v červnu 2023. Prohlásil, že Rusko „nemá žádná zbývající morální omezení, aby se zdrželo ničení kabelových spojů naši nepřátelé položili na dno oceánu“ (T.me/medvedev_telegram , 14. června 2023). Jelikož je Medveděv blízkým spolupracovníkem ruského prezidenta Vladimira Putina, vzbudilo toto prohlášení pozornost napříč Evropou a Severní Amerikou.

Rusko je schopno provádět sabotážní operace na podvodních kabelech a svou ochotu prokázalo v minulých letech (viz EDM , 4. října 2022). Náklady na takové operace jsou velmi nízké oproti očekávanému efektu, který je nutný k tomu, aby Rusko ovlivnilo Západ ohledně sankcí a podpory Ukrajině. Moskva v posledních letech aktivně zkoumá oblasti, kde by mohlo dojít k podvodní sabotáži. Válka na Ukrajině vyčerpává rezervy a schopnosti ruské ekonomiky. Některé prognózy naznačují, že rok 2025 by se mohl stát pro Kreml problematickým v jeho schopnosti pokračovat ve válce na stejné úrovni intenzity (Ukrajinska pravda , 14. září). Podvodní sabotáž se skutečně může stát strategií pro potenciální zmírnění určité ekonomické zátěže. Nutnost preventivních opatření na ochranu před ruskými hrozbami je již evidentní a čas není na straně Západu.